

Waterplanten

Poelslakvreterij binnenkort verleden tijd

Poelslakken kunnen de pest zijn voor waterplanten. Ze vreten gaatjes in de bladeren, waardoor de planten (tijdelijk) onverkoopbaar raken. PPO Bomen zocht naar oplossingen om de poelslak in te dammen. En vond ze.

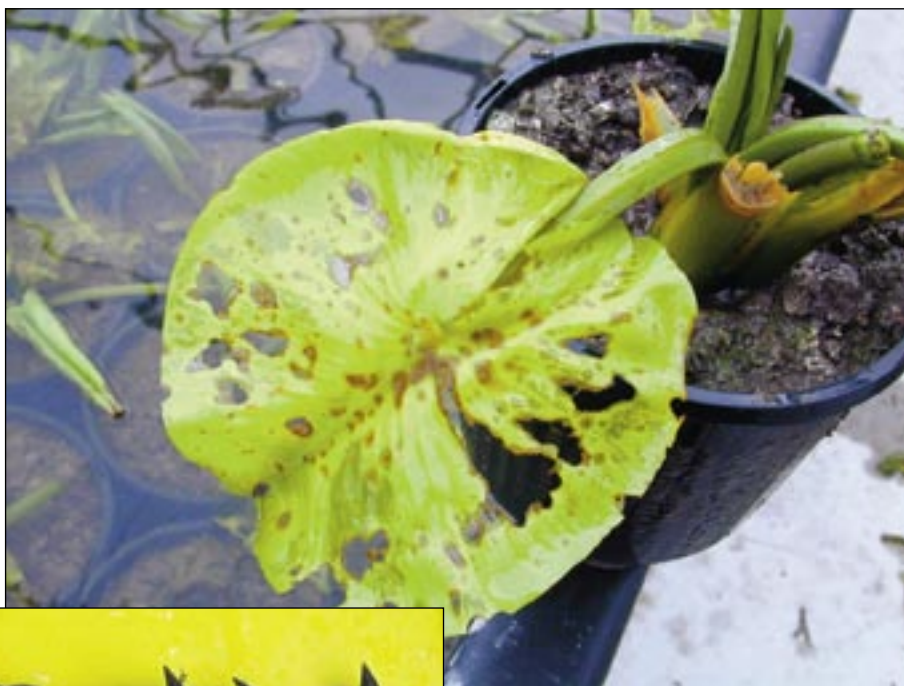
Slakken houden van groene blaadjes. Zo ook poelslakken (*Limnaea stagnalis*). Vooral *Nuphar*-soorten vinden ze niet te versmaden. Als er veel slakken aanwezig zijn, zullen ze alle planten aanvreten, soms zelfs alle bladeren. Aan de onderzijde van de bladeren zijn vaak hun eimassa's te zien. Middelen om dit probleem tegen te gaan, zijn er niet, in ieder geval geen toegelaten middelen. Handmatige verwijdering van de slakken en eimassa's lukt onvoldoende en kost bovendien veel tijd en dus geld. Waterplantenkwekers zien de slakken daarom liever gaan dan komen. De vraag is hoe.

Om antwoord te kunnen geven op de vraag hoe slakkenschade het best te voorkomen is, heeft PPO in 2005 onderzoek opgestart. Daarbij is in de eerste fase onderzoek gedaan naar middelen om de slakken te bestrijden. De bedoeling was om middelen te vinden die slakkenschade kunnen voorkomen zonder dat ze schadelijk zijn voor de gekweekte waterplanten. Ook mochten de middelen geen schade veroorzaken aan andere, vaak ruim aanwezige, dieren in de teeltbakken op de kwekerijen, zoals vissen en kikkers. In totaal zijn 16 middelen getest op hun werking, zowel chemische als niet-chemische middelen. De middelen zijn 'onder code' getest.

Laagst mogelijke dosering

De proeven werden uitgevoerd op laboratoriumschaal, om op een snelle manier veel bestrijdingsmiddelen te kunnen screenen. In de eerste laboratoriumproef waren de resultaten met deze middelen al zo positief, dat niet verder gezocht is naar ander-soortige middelen zoals systemische middelen of middelen die de oppervlaktespanning kunnen verlagen.

In de erop volgende proeven is uitgezocht wat de laagst mogelijke, maar toch nog goed werkende dosering is om de poelslak uit te schakelen. PPO koos er in deze proeven voor om eerst vast te stellen wat

▲ Poelslakken vreten grote gaten in het blad van *Nuphar*, waardoor de plant onverkoopbaar wordt.

◀ Poelslakken kunnen zich vrij snel vermeerderen.

Foto's: PPO Bomen

de juiste dosering zou moeten zijn tegen de slakken. Pas in het vervolgonderzoek zal worden nagegaan of/in hoeverre de middelen schadelijk zijn voor de planten zelf. In de laboratoriumproeven zijn dus nog geen waterplanten opgenomen. Wél is in een van deze proeven het effect van de middelen op watervlooien bekeken.

Uit de proeven zijn zes middelen – zowel chemische als niet-chemische – naar voren gekomen die goed blijken te werken tegen poelslakken. Van deze middelen is de juiste dosering bij gebruik tegen slakken nu vrij nauwkeurig bekend. Vermoedelijk hebben enkele van deze middelen wel een neven-effect op watervlooien. Dit zal nog verder worden onderzocht in het vervolgotraject.

Kasproef

In de komende maanden zal een kasproef plaatsvinden, waarin de meest perspectiefvolle middelen onder semi-praktijk-omstandigheden zullen worden getest op hun werking. In overleg met de betreffende fabrikanten, zullen deze middelen in twee doseringen worden opgenomen in de kasproef. De middelen worden getest in kleine teeltbakken met daarin planten van *Nuphar lutea* en *Nymphaea 'Attraction'*. Aan

de teeltbakken zullen vervolgens poelslakken worden toegevoegd.

Ook watervlooien zullen in deze bakken worden uitgezet, om eventuele schadelijke effecten van de middelen te kunnen beoordelen. Op basis daarvan zal duidelijk worden of de middelen slakkenschade kunnen voorkomen zonder schade te veroorzaken aan gewas en ander waterleven in het teeltsysteem. Als na de kasproef alles duidelijk is over de werking en effecten van de middelen, rest nog het overleg met de fabrikanten over de introductie en toelating van een of meerdere middelen. De huidige proefresultaten geven namelijk genoeg aanleiding om te geloven dat beheersing van poelslakschade binnenkort tot de mogelijkheden moet behoren. ■

Pieter van Dalfsen,

Albert Ester en Klaas van Rozen

Van Dalfsen is onderzoeker bij PPO Bomen in Lisse, (0252) 46 21 21/ pieter.vandalfsen@wur.nl. Ester en Van Rozen zijn onderzoekers bij PPO AGV in Lelystad.

Het onderzoek wordt gefinancierd door het Productschap Tuinbouw.